

• ҲЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОЛАЛАР ЖАМГАРМАСИ ВА ХАЛҚАРО «СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН» ХАЙРИЯ ЖАМГАРМАСИ ҲАФТАЛ ИГИ

• Баҳоси эркин нарҳда

ШАНБАДАН ШАНБАГАЧА

17 январ куни Японияда қаттиқ zilzila юз берди. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов Япония императори Акихито ва Бош вазири Томиити Мураямага ҳамдардлик мактуби йўлади.

***

Ўзбекистон Республикасининг Франциядаги фавқуллодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган Акмал Саидов 18 январ куни Франция Республикаси Президенти Франсуа Миттеранга ишонч ёрлиғини топширди.

***

Ўзбекистон Республикаси Валюта Биржасида бўлиб ўтган савдода бир АҚШ долларининг қиймати 25 сўм даражасида қайд этилди.

***

Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси ва Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси саъй ҳаракати билан айни ислоҳатлар чоғида журналистлар маҳоратини ошириш ва журналистиканинг замонавий усуллариини ўргатиш мақсадида Тошкентда журналистларни қайта тайёрлаш маркази иш бошлади.

***

Республика Ногиронлар жамиятининг таклифига биноан Халқаро меҳнат ташкилоти (ХМТ) мутахассиси Ренни Жеймс хоним буюк Британиядан Ўзбекистонга келди. У Ўзбекистонда ногиронлар учун меҳнат ва саломатликни тиклаш маркази қурилишига қандай тайёргарлик кўриляётгани билан танишди. Бундай марказни қуриш учун БМТ маблағ ажратади.

***

Ўзбекистон Республикаси Давлат ўрмон қўмитасида республика машғулот-кенгаши бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон Вазирлар маҳкамасининг 1994 йил 8 февралдаги "Саноат теракчилигини ривожлантириш ва бошқа тез ўсувчи ёғочбон дарахтзорларни барпо этишга оид чора-тадбирлар тўғрисида" ги қарорига биноан бундай хом-ашёга бўлган эҳтиёжни яқин йиллар ичида ўзимизда етиштирилиши ҳисобига қондиришининг асосий йўл-йўриқлари белгиланганди. Ўтган фурсатда амалга оширилган қарор ижроси машғулот-кенгашда муҳожама қилинди. Уни республика Бош вазири Абдулҳошим Муталов бошқарди.

***

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, республика Молия вазири Б.Ҳамидов Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Рожер Маканик бошчилигидаги миссияси вакиллари билан учрашди. Учрашувда Ўзбекистон билан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

Р. АЛБЕКОВ сурати

Ушбу сонда:

• 3-бет

Жаннат опа

• 4-бет

Рамазон тақвими

• 7-бет

ТВ программаси

• 8-бет

Уч ёшида китоб ўқир эди

«Оила ва жамият» 2 (174)

Қиссадан ҳисса

ТИЛИГА АСАЛ СУРТГАН МУТТАҲАМ

Маълумки, кўпчилик уй-жойдан бошпана сифатида фойдаланади. Уй-жойи кўплар эса, уйлари ижарага беришади еки пулларнинг ҳозирда энг "модний"си бўлмиш "кўки"га сотиб янги ўсган ниҳолдек бўйинларини бир қарич кўтариб юридилар.

Дарвоқе, Тошкент шаҳрининг Акмал Икромов тумани ички ишлар бўлими ходимлари яқинда уй-жойдан фойдаланишнинг антиқа усулини кўллаб, фақатгина пул, мол еки "кўки"нигина эмас, балки нақд сарифини, яъни тилдосини тапган топарман, тўғрироғи топган жойини таппа босадиган босқинчи ва

талончи йигитни топиб, тутиб келдилар. Тутқундаги йигитнинг ҳикоя қилишича, у нафақат ўз уй-жойидан, балки бошқа инсонларнинг хонадонларидан ҳам фойда олишининг анча ҳадисини олган экан.

Хуллас... Яқинда у, Акмал Икромов туманидаги хонадонлардан бирига кириш учун темир калит еки лўм қидириб ўтирмабди. Тилига асал "суриб", "қизим эшикни ачақол, мен уй-жой бошқармасиданман" деган экан, хонадондаги еш қизча унга ишониб эшикни ланг очибди. Шу йўл билан ичкарига "эсон-омон" кириб олгач, "ширин" тилига заҳар

суртгани камдай, қўлига пичоқ ҳам олибди. Норасидага "тилла тақинчоқларни толиб бермасанг..." дея дўқ урган экан, бечора қизча ночор, тақинчоқларни олиб чиқиб берибди.

Терговчиларнинг фикрича, ишонинг еғини ялаган бу жиноятчи фаолиятининг ҳали кўп қирралари очилгани йўқ. Бизнинг эса, сизга эслатиб ўтмоқчи бўлганимиз, яъни қиссамиздан ҳисса шул: айниқса шаҳар жойда яшовчилар, **ЕШ БОЛАЛАРИНГИЗНИ УЙДА АСЛО ЕЛГИЗ ҚОЛДИРИБ КЕТМАНГ!**

Шухрат РЎЗИЕВ,
Республика ИИБ Матбуот
маркази ходими

Ўзбекистон Ешлар Иттифоқи Республика мактаб ўқувчиларини ўз оталиғига олганлиги ҳаммаизга маълум. Хўш, Ешлар Иттифоқи яна қандай ташаббус билан чиқаяпти? Унинг режаси қандай? Саволларга жавоб олиш учун Ешлар Иттифоқининг Тошкент шаҳар кўмитаси биринчи котиби Равшан Абдуқодировга мурожаат қилдик.

— Равшан ака, илгари пионерлар ва октябрлар деган ташкилотлар бўларди. Уларнинг тақдирини нима бўлди?

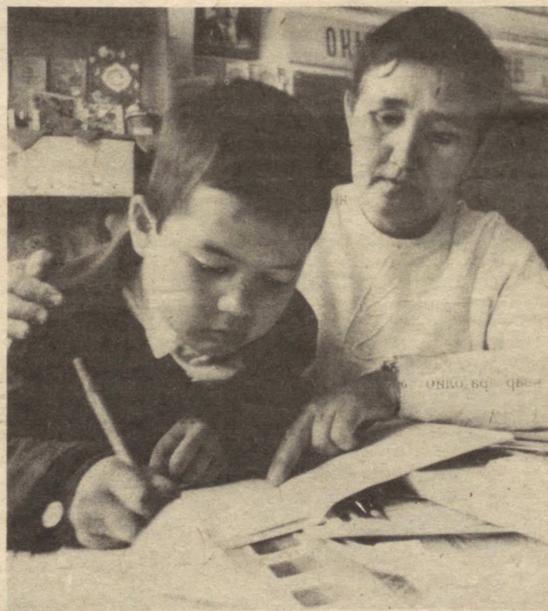
— Ешлар Иттифоқи мактаб ўқувчиларини ўз оталиғига олгандан буён анча ўзгаришлар қилдик. Мана Республика пионерлар ташкилоти "Республика болалар ва ўсмирлар" ташкилотига айлантирилди. Октябрлар эса "Ғунчалар" деб аталадиган бўлаяпти.

— Бу ташкилотларнинг авалгиларидан фарқи нимада?

— Олдинги пионер ва октябрлар ташкилоти болаларни коммунистик мафкурага ўргатиш мақсадида қабул қилинган барчага маълум. Энди бизни бу ташкилотларни номи ҳам, мақсади ҳам илгаригидан тубдан фарқ қилади. Биз болаларга ўзимизнинг миллий мафкурамизни ўргатмоқчимиз, токи улар ўз миллатини, ватанини танисин ва ардоқласин.

— Илгари пионерларча "чест" ва шпорлар бўларди...

— Биз улардан бутунлай воз кечиб, миллий ахлоқ-одобимиздан келиб чиққан ҳолда олдинги "Бўл тайёр" шiori ўрнига "Ватан, Дўстлик, Эзгулик ва адолат учун" деган шiori ва "Ҳар доим тайёр" шiori ўрнига "Иймон, эътиқод,

ИЙМОН, ЭЪТИҚОД, ПОКЛИК ДИЛИМИЗДА

поклик дилимизда, иззат-одоб ила кўлимиз кўксимизда" деган шioriни таклиф қилмоқдамиз. Бошқа таклифлар ҳам марказий кўмитамизнинг "Болалар ва ўсмирлар" ташкилотинида ўрганилиб чиқилмоқда.

— Отрядлар, дружиналарни нима қилмоқчисизлар?

— Улар ўрнига юқорида айтиб ўтган "Ғунчалар" ҳамда "Болалар ва ўсмирлар" ташкилотининг жойлардаги бўлимлари ташкил қилинади. Уларнинг "вожатий"лари эса "сардор"лар деб номланади.

— Бу ташкилотларга қабул

қилиш қандай тарзда ўтказилади?

— Қабул қилиш ҳеч қандай маросимларсиз, кўполроқ қилиб айтганда ўз-ўзидан амалга оширилади. 1-3 синф ўқувчилари "Ғунчалар" аъзоси, 3-синфдан кейин эса "Болалар ва ўсмирлар" ташкилоти аъзоси ҳисобланади. Чунки Ватанимизнинг ҳар бир ўсмир болалари бу ташкилот сўзсиз киришлари мўқаррар.

— Уларнинг кўкрак нишонлари ҳам бўладими?

— Ҳозирча кўкрак нишонлари қандай бўлиши ҳақида таклифлар ўрганиб чиқилмоқда. Биз ҳам ўз так-

Етти кун

АДИБ ХОТИРАСИ

Навий педагогика институтида ўзбек халқининг атоқли фарзанди Ойбек таваллудининг 90 йиллигига бағишланган адабий кеча бўлиб ўтди. Кеча давомида адиб ҳаёти, ижодий фаолияти ҳақида гапирилди, талабалар тилида шоирнинг шеърлари янграб турди.

МАҚОМЧИЛАР УСТОЗИ

Хоразмда Хожихон Болтаевнинг 90 йиллиги кенг нишонланмоқда. 60 йилдан кўпроқ вақт давомида мумтоз ашулаларни маромига етказиб кўйлаган хофиз хотирасига ўзи туғилиб ўсган Хонқа туманида ёдгорлик ўрнатилди. Ушбу маросимда ашулалар Орифхўжа Алимахсумов, Орифхон Ҳотамов ҳамда республика Маданият ишлари вазирлиги, Қорақалпоғистон республикаси, Тошқовуз ва бошқа ҳудудлардан келган вакиллар ва устознинг шогирдлари қатнашди.

Хонқада уста санъаткор боғида унинг уй музейи ташкил қилинди.

УЧ ЧАҚАЛОҚ

Андижон шаҳрининг 1-туғруқхонасида бирданига уч чақалоқ дунёга келди. Булоқбоши туманининг Оқсув кўчасида яшовчи уй бекаси Дилдора Абдуллаева ана шу бахтга мўъассар бўлди. Ҳасан, Ҳусан ва Фотималарнинг саломатлиги яхши. Шифокорлар чақалоқлар билан биргаликда уларнинг онаси Дилдоранинг саломатлигини ҳам доимо кузатиб турибдилар.

СУРХОНДА БОДОМ ГУЛЛАДИ

Сурхондарелик ҳайдовчи Эргаш Жўраевнинг томорқасида бодом гуллади. Январнинг бошида баҳордан мужда келтирган дарахтларининг "феъли"дан шофёр-боғбоннинг ўзи ҳам ҳайрон бўлиб юрибди.

КЎРМАНА ФОЙДАГА ҚОЛДИ

Олтинсой туманидаги бир боғбоннинг қизини қўшни қишлоқдаги йигитга нон синдириб кетиши. Шундан сўнг келиннинг отаси бозорга бориб, қизига ул-бул харид қилди. Кейин эса бекатда автобус кўтди. Автобус ҳам ҳа деганда келавермади. Шунда у ёнидаги йигит билан уёқ-буюқдан гурунглашиб ўтирди. Суҳбат шу қадар қизиб кетдики, ҳатто айрим масалаларда иккаласи баҳслашиб ҳам олдилар. Хўш, бунинг нимаси қизик, дерсиз. Гап шундаки, бир-бирларини умрида кўрмаган қайнота ва кўёв буюғидан беҳабар гап талашиб туришган экан. Бунинг кейин билиб қолган кўёв анча ҳижолат тортди, қайнота эса, "бўлар иш бўлди, кўрмана ёнга қолди-да" деб қўя қолди.

ЎЗ МУХБИРЛАРИМИЗ ВА МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЕРЛАНДИ

ўқувчисига фақат бир йилда бир маротаба бериладиган "Нурли авлод" мукофотини таъсис этмоқчимиз. Бу мукофот фақат шаҳар миқёсидаги мукофот сифатида ташкил қилинмоқда. Умуман олганда биз болалар ва ўсмирлар билан ишлаш борасида пойтахтда туб бурилиш яшашимиз керак. Уйлаймики, бунга албатта эришамиз.

— Мукофот пулли бўладими еки фахрий ёрлиқлар ва совғасаломлардан иборатми?

— Фахрий ёрлиқ, совғасаломлар билан бирга иложи бори-ча пулли мукофот беришга ҳаракат қилаялмиш. Ёки бўлмаса бирор бир ўқувчилар дам олиш уйига йўллама тўғрилаб бермоқчимиз. Албатта бу ўқув йилининг энг аълочиси бўлган ўқувчига тақдим этилади.

Э. ЭШОНҚУЛОВ
суҳбатлашди

Республикада Антонина Павлова Хлебшукнининг номини эшитмаган кишини учратиш мушкул бўлса керак, албатта. Чунки, бу қалбидарё ва меҳрибон инсон ҳақида шу кунга қадар газета ва журналларда қўлаб мақолалар чоп этилган. Радио, телевиденида мазмунли эшиттириш ва кўрсатувлар намойиш этилган.

Яқинда у киши 80 ёшга тўлди. Юртбошимиз минглаб инсонларга меҳр улашиб келаётган Антонина Павловнага кутлуг тўйи муносабати билан самимий табрик хати йўлади. Сиз азиз газетхонларни Антонина Павловна — у кишини яхши билган инсонлар таъбири билан айтганда Жаннат опанинг ибратли хаёти йўли, қилаётган савобли ишларидан қисқача хабардор этиш мақсадида муҳбиримиз опа билан суҳбат қилиб келди.

— Антонина Павловна! Авваламбор 80 ёшлик тўйингиз билан чин юракдан табриклиямиз ва сизга узок-умр, сихат-саломатлик тилаймиз.

— Раҳмат. Илоҳим сизларга ҳам сихат-саломатлик ва ижодий баркамоллик йўлдош бўлсин.

— Сизни билган кишилар Жаннат опа деб муносабатда бўлишар экан. Мен ҳам сизга Жаннат опа деб мурожаат қилсам хафа бўлмайсизми?

— Эй бемалол болам, Менга, Антонина Павловна деганларидан кўра, Жаннат опа десалар кўпроқ ёқади.

— Сиз бошқараётган ва барчага маълум бўлган болалар уйи қачон ташкил этилган?

— Иккинчи жаҳон уруши даврида Сталинград жангги иштирокчилари, комсомоллар марказга мурожаат қилиб, мамлакат ичкарида, урушда қатнашаётган ва ҳалок бўлган жангчилар болалари учун комсомол болалар уйини ташкил этишларини сўраган. Натижада 1942 йил Тошкентда мана шу болалар уйи ташкил топди. Дастлаб бу ерга уруш кетаётган шаҳарлардан 200 нафар бола келтирилди.

— Директорлик лавозимига қачон тайинлангансиз?

— Ўша йили мени вақтинчалик директорлик лавозимига тайинлашган эди. Мана, ҳадемай шунга 53 йил бўлади. Уруш даврида болаларни боқиб, соғлигини сақлаб қолиш, жуда ҳам қийин кечган эди. Биз ешлар бир неча ойлаб маошимизни тўлигича болалар уйига топширган эдик.

Ленинград қамалида қолган болаларни олиб келишга бориб келганман. Юк поезида Москвадан Тошкентга келгунимизча

жуда ҳам азобланганмиз. Вагонда 7 нафар бола жуда ҳам нимжон, ҳатто ўлим бўсағасига бориб қолган эди. Ўшанда ҳамшира Галия Каримова мендан қон олиб уларга тўғридан-тўғри қуярди. Биласизми, натижада ўзим уларнинг аҳволига тушиб қолиб роппа-роса бир ой касалхонада етиб чикканман.

Бир болага кунига бор-йўғи 400 грамм нон бериларди. Шунга қарамадан қийинчиликларни енгишга имконимиз борича ҳаракат қилганмиз.

Болалар уйимизнинг бор-йўғи битта транспорти — "Яшка" лақабли эшаги бўларди. Шу жониворнинг ердами уруш даврида жуда ҳам асқотган.

берган эдим.

— Улар орасидан етук мутахассислар ва раҳбар ходимлар ҳам етишиб чиққан бўлса керак?

— Уч ярим мингдан бир минг олти юз нафари Олий маълумоти бўлишди. Ҳатто Вазирлик лавозимига кўтарилганлари ҳам бор. Мана ўғлим Пўлат Нуъмонов курилийш министри бўлган эди. Ҳозир нафақада бўлишига қарамадан "Пу-Марк" кўшма корхонасини бошқараяпти. Қизим Тамара Юнусовани билмаганлар кам бўлишса керак. У ҳозир Ўзбекистон халқ артисти. Устоз балетмейстер.

— Ҳозир болалар уйида аҳвол қандай?

— Деярли аъло даражада. Бунга сабаб бир томондан бизга кўрсатилаётган ҳукуматимизнинг ердами бўлса, иккинчи томондан эса ўз боғимиздан ва ердамчи хўжалигимиздан оқилона фойдаланаётганимиздир.

10 гектар ҳосилдор еримиз бор. Унга эккан мева ва сабзавотдан ўзимизга етадиганидан ортиқ ҳосил оламиз. Ер дамчи хўжалигимизда бир неча ўй бош қўй, мол ва чўчкалар бор. Президентимиз Исроҳ Каримов Қозғистонликлар совга қилган тулпорини бизнинг болаларга инъом этди.

Болалар уйимизнинг дала ҳовлиси мавжуд. У ерни болаларимиз учун езги дам олиш жойига айлантирганмиз. Каттагина чўмилиш ҳавзаси, ҳаммом, сауна ва спорт майдончалари бор. Болаларимизни доимо балиқ маҳсулоти билан таъминлаб туриш мақсадида боғимиз четидан қўл ташкил этган эдик. Ҳозирга келиб биз қўлга ташлаган балиқлар кўпайиб қолган. Дам олиш кунлари болалар билан бемалол балиқ овига чиқиб ҳам тураемиз. Овимиз бароридан келаяпти.

Янги йил арафасида болалар уйимиз номига 3 тонна апельсин совга сифатида келган эди. 1 тоннасини ўзимизнинг болаларга, қолганини эса бошқа болалар уйлари тарқатдик. Яна ярим тонна банан олиб болаларимизга инъом этдик. Менимча, болаларимиз ҳеч нарсадан кам эмас. Ўқитувчилар ва тарбиячилар билан келишиб омордан маҳсулот олиш ва ошпаз-

ларга ердан кўрсатиш ишларини болалар зиммасига юклядик. Бу билан болаларни ҳам тежамкорликка, ҳам меҳнатга ўргатмоқдамиз.

— Айни кунда сизларнинг тарбиян-гизда неча нафар бола бор?

— 125 нафар болага тарбия бермоқдамиз.

— Директорлик лавозимидан ҳам бошқа юмушларингиз борми?

— Ҳа йўқ эмас. Ўзбекистон Республика болалар жамғармасига, ва Халқаро «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармасига фахрий аъзоман. Лекин асосий ишимни кўпроқ яхши кўраман.

— Оилангиз ҳақида ҳам гапириб берсангиз?

— Турмуш ўртоғим урушдан қайтмади. Ёлғиз ўғлим бор. Оилали, худого шукр, набираларим ҳам бор. Шу болалар уйини деб қайта турмушга чиқмадим. Тўғриси, уларга ўрганиб қолиб бошқа турмуш қургим келмади.

— Энг қувончли кунларингизни қандай эслайсиз?

— Қачон мени болаларим йўқлаб келишса ўша кун мен учун байрамга айланади. Улар орасида Америкада, Францияда ва Исроилда истиқомат қилувчилари ҳам бор. Улар ҳам вақт топиб келиб туришадилар. Мана шу болалар уйи мени элга танитди. Республикаимиз мустақилликка эришгандан кейин биринчилардан бўлиб «Соғлом авлод учун» мукофотиغا сазовор бўлдим.

— Болалар билан яқин ўртада бўлиб ўтган энг қизиқ воқеани айтиб бера оласизми?

Ҳа, албатта. 1993 йили шаҳримиз Чилонзор тумани ҳокимияти томонидан болалар уйимиз тарбияланувчиларига 20 та Аукцион лотереяси инъом этилган эди. Шу лотереяларни биз ҳам энг яхши тарбияланувчиларимизга тарқатган эдик. Уни олган болалардан Фарҳод исмли кўйимизга кичкина магазин ютуғи чиқди. Ўшанда қувончимиз иччимизга сизга кетган эди. Худонинг болаларимизга кўрсатган саховати шу бўлса керак-да. Ҳозир магазини ижарачиликка берганмиз. Тушаётган фойда тўғридан-тўғри Фарҳоджоннинг ҳисоб дафтаридаги езиб қўйилапти. Биз ҳазиллашиб Фарҳодни «миллиардер» деб чакраемиз. Шуниси қизиқарлики, магазинга «Фарҳод» деб ном қўйдик.

— Қизиқарли суҳбатингиз учун раҳмат. Болаларингиз бахтига узок яшанг.

Эркин ЭШОНҚУЛОВ суҳбатлашди

ЖАННАТ ОПА

— Жаннат опа, ҳозиргача тарбияланган болаларингиз сони қанча?

— 3,5 минг бола мана шу ерда тарбия топиб вояга етишган. Биз уларнинг кўнгли ўқиб ўсмадиклари учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилдик. Лекин шу болаларнинг барчаси ўз ота-оналари қўлида вояга етганда қандай яхши бўларди.

— Уларнинг келажаги билан ҳам қизиқиб турсизми?

— Албатта-да. Барча-барчасини суриштириб тураман. Ўзлари ҳам тез-тез келиб туришади. Нимага келмасин ахир. Уларнинг энг ширин дاملари, шу ерда кечган-ку.

Нафақат келажаги, балки кейинги турмуши, яшаш шароити, оиласи ҳам менинг эътиборимдан четда қолган эмас. Зилзиладан кейин биргина Чилонзор туманининг ўзидан болаларимга 26 та квартира олиб

Бозор муносабатлари шаклланаётган ҳозирги шароитда одамлар турмуш тарзини яхшилаш, уларга мунтазам гамхўрлик кўрсатиш мамлакатимиз ижтимоий сийосатининг устун йўналишларидан биридир. Шу маънода, республикада истиқомат қилаётган уруш қатнашчиларига, тугма, бахтсиз тасодиф туғайли ногирон бўлиб қолган фуқароларга яратилган имкониятлар бекиёсдир. Ногиронлар давлат томонидан муҳофаза қилинмоқда. Натижада уларнинг кўпчилиги ижтимоий ҳаётда фаол иштирок этиб, ватан равнақига муносиб ҳисса қўшапти.

Ижтимоий таъминот вазириликка қарашли «Ортопедия» тиббий-техникавий мажмуи жамоаси ҳам ана шундай айни савоб иш билан машғул. Комплекс раҳбари Илҳом Узоқов билан шу ҳақда суҳбатлашдик.

— Бизнинг вазирамиз беморларга оёқ, қўл протезлари ҳамда махсус пойабзаллар тайёрлаб беришдан иборат, — дейди И.Узоқов. — Асосий ишларни бажариш пойтахтдаги 280 кишилик бош корхона зиммасига тушади. Самарқанд, Бухоро, Навоий, Хоразм ва бошқа вилоятлардаги корхона бўлимларида 400 нафар ши-

ҚАДДИНГИЗ РАСО, РУҲИНГИЗ БАРДАМ БЎЛСИН!

фокор ва соҳа мутахассислари хизмат қилади.

— Беморлар кўпича ампутициядан сўнг оёқларини протезга ўргатиш жараёни оғир кечаётганидан нолишади. Бу соҳада ижобий силжишлар борми?

— Тўғри, бу масала бизни ҳам кўпдан бери ташвишга соларди, кесиб даволанган оёқнинг протезга тезда ўрганиб кетиши қийин кечади. Бунинг устига, протезнинг айрим жойлари организмдаги жарроҳлик чоқларига тўғри келиб беморни қийнайди. Эндиликда бу муаммо ижобий қал этилди десак бўлади. Корхона қошида 85 ўринли беморлар этиб даволандиган шифохона ишга тушди. Унга ортопедия ва травматология соҳасида қатта тажрибага эга бўлган жарроҳ Турсунмурад Эшвиев бошчилик қилмоқда. Айни вақтда у даволан ишлари бўйича директор ўринбосари ҳисобланади. Мазкур стационарда ногиронларни протезда юришга ўргатишга қолмай, уларни шу

даражада яратилган ясама оёқларга мослаб операция қилиш ҳамда тугма қалта оёқларни 3-4 сантиметргача чўзиш учун шароит яратилди.

Галабининг 50 йиллик байрами яқинлашиб келмоқда. Биз биринчи навбатда Тошкент вилояти ва пойтахтда истиқомат қилаётган ногиронларни уйига бориб муддат ўта бошлаган протезларини корхонанинг ўзида таъмирлаш имконияти мавжудлигини тушунириб, маслаҳатлар бераймиз. Бундай пайтда беморлар учун махсус хоналар ажратилиб, протез битгунча 2-3 кун уларга медицина ҳамширалари хизмат кўрсатиб туради.

— Корхонада мижозлардан тушган буюртмаларнинг бажарилиш жараёни қандай кечмоқда?

— Тўғрисины айтсам, кўнглидагидек эмас. Лекин ҳозир ўтиш даврининг мураккабликлари, аънаныйи алоқаларнинг узил-қолганидан нолиб

ўтирадиган вақт эмас. Республикадаги мавжуд имкониятлардан фойдаланаяпмиз. Тошкент трактор заводи протезнинг асосий қисми — метал шина ва футулкалар тайёрлаб бермоқда. Яси оёқлар учун тагчар ва хассалар ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. «Технолог» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан тузган шартнома кучга кирди. Мазкур корхона бизнинг буюртмаимиз асосида ишлаб чиқарган дастлабки протез синонад муваффақиятли ўтди. 1 март-гача 200 донна ана шундай протез ишлаб чиқарилиб, уруш ногиронларига бепул тарқатилди.

Тўққиз ой давомида ногиронларга мингта яқин протез, 500 доннадан ортиқ мураккаб пойабзал етказиб берилди. Аммо, бу етарли эмас. Чарм, айникиса, тагчарма етишмаслиги оқибатида буюртмалар вақтида тикимали, мижозларнинг ҳақи эътирозларига сабаб бўлмоқда. Самарқанд, Қўқон тери заводларидан бизга кераклик маҳсулотни олиш қийин бўлаяпти.

Чунки мазкур корхоналар ҳамаше танқислиги оқибатида тўла қувват билан ишламаяпти. Айниқса кейинги йилларда тери ҳамашесининг чет мамлакатларга ташиб кетилиши ҳам корхонанинг бир меъёрга ишлашига салбий таъсир этди. Шу жиҳатдан республика президентининг тери маҳсулотларини республикадан ташқарга олиб чиқиб кетишни тақиқлаш ҳақидаги фармони айни мудоаб бўлди.

Соҳа мутахассисларини тайёрлаш ҳам муҳимдир. Бунинг учун медицина ўқув юртлири қошида махсус бўлимлар очиб мақсадга мувофиқ бўлур эди, деб ўйлайман. Биз мижозларимизнинг қадри расо, ўзлари бардам бўлиш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилмаемиз. Имомни комилки, муаммолар тезда бартараф бўлиб, бемор биздан янада манун бўладиган кунлар узок эмас.

Пўлат НИШОНОВ, ЎЗА муҳбири

«Оила ва жамият» 2 (174)

ЭСЛАТМА

I. Муборак Рамазон ойининг биринчи куни 1995 йил 1 февралдан бошланади.

II. Рўза тутишда ўқиладиган дуо: "Навайту ан асума шаҳри Рамазона минал фажри илал мағриби холисанлиллаҳи Таоло". Маъноси:

"Аллоҳ таоло учун Рамазон ойининг рўзасини ихлос билан тутмоқликни субҳдан то кун ботгунга қадар ният қилдим".

III. Оғиз очилаётганда ўқиладиган дуо: "Аллоҳумма лака сумту ва бика аманту ва алайка таваккалту ва ала ризқиқа афтарту". Маъноси:

"Эй, Аллоҳ, ушбу рўзамни фақат сенинг учун тутдим, сенга иймон келтирдим ва сенга таваккал қилдим ва сен берган ризқинг билан ифтор қилдим".

IV. 1995 йил 3 март жума—муборак Рамазон ҳайити куни бўлиб ҳайит намози кун чиққандан 15 дақиқа ўтгач ўқилади.

Виқор
АБДУЛ ҒАНИ ЖУМА сурати

Фаридиддин АТТОР

ШАЙХ ШИБЛИЙ ВА НОНВОЙ ҲИКОЯТИ

Бир шаҳарда бир нонвой яшар экан. У Абубакр Шиблийнинг шухратини эшитиб, шайхнинг ўзини кўрмай, унга кўнгил боғлаган экан. Аммо шайхни бир кўрсам деган иштиёқ билан ёнаркан. У кўриб ошиқ бўлмаган, балки эшитиб ошиқ бўлгани сабабли шайхнинг қиёфасини хаёлида гавдалантирар, ҳар хил одамларни кўз олдига келтириб кўрар эди.

Нима бўлдию кунларнинг бирида шайх Абубакр Шиблий нонвой яшайдиган шаҳарга кириб келди. Шайх шаҳарни айланиб, ҳалиги нонвой дўкони ёнидан ўтиб қолди ва битта кулчани олиб ея бошлади. Шу пайтда нонвой бун кўриб, нонни Шиблий қўлидан тортиб олди ва қаттиқ дашном берди. Шиблий ноумид бўлиб ўтиб кетди. Нонвойнинг ёнидаги одам унга қараб деди:

— Бу одамни танийсанми, бу Абубакр Шиблий бўлади. Шиблийга шунча эътиқодинг бору, лекин бир бурда нонни раво кўрмай қўлидан тортиб олдинг.

Нонвой аттанг-афсуслар қилиб, Шиблийнинг орқасидан чопти. Шиблий аллақачон шаҳардан чиқиб, чўлга равона бўлган эди. Нонвой бориб, унинг орқасидан охири етиб олди. Шайхдан узр сўради, садоқати, муҳаббатини айтди, ёлборди. Шунда Абубакр Шиблий унга деди:

— Бўлмаса, бир зиёфат мажлисини ташкил қилгин, мени зиёфатга қақиргин.

Нонвой бу сўздан хурсанд бўлиб, дарҳол шайхнинг айтганларини бажарди. Шоҳона зиёфат

ташкил этди, шаҳарнинг казо-казолари, турли тоифалардан меҳмонлар таклиф этди. Ҳамма анвойи таомлар қўйилган дастурхон атрофига йиғилди. Шайх Шиблий дуои фотиҳа қилди. Меҳмонлар энди таомга қўл ураётганда, ўтирган азизлардан бири Шиблийга мурожаат қилиб, сўради:

— Эй, шайхи муршид, айтингчи, дўзахий ким ва жаннатий ким?

Шиблий жавобда деди:

— Агар дўзахийни кўрмоқчи бўлсанг, шу зиёфатнинг соҳибига назар сол. Шухрат учун шунча пул сарфлаб бизни қақиртирди, Аммо худо йўлига бир бурда нонни дарвешга бермади. Агар у муҳтож дарвешга саховат-хайрмат кўрсатиб нонни берганида жаннатий бўларди.

Худопараст бўлсанг, ихлос-эътиқод билан яша, худони аввало ихлос билан севмоқ керак. Ихлос-халос, яъни худого ихлоси бор киши қолган барча тамаъ, шухрат, гаразлардан халосдир. Риё эса худопарастлик эмас, балки итпарастликдир. Ит учун ҳозир но зир бўлсангу ҳақ учун тайёр бўлмасанг, шубҳасиз, кофирсан.

Сўз айтдим, тамсил келтирдим, маъносини ўқиб ол, доно китобхон. Ҳирс нима, нафс нима, билиб ол. Ҳақни севган инсонларнинг имони сенга ёр бўлсин. Ҳақ таоло ҳам имон-садоқати борларни севади. Бу улуг аҳддир бандаси ва Раббу оламин ўртасида.

"Илоҳийнома"дан

Н. КОМИЛОВ нарий
таржимаси

Саҳарлик ва ифторлик вақтлари

ИФТОР соатда	САҲАРЛИК соатгача	Ҳафта кунлари	феврал март	РАМАЗОН
17-44	5-53	Чоршанба	1	1
17-45	5-52	Пайшанба	2	2
17-47	5-51	ЖУМА	3	3
17-48	5-50	Шанба	4	4
17-49	5-49	Якшанба	5	5
17-50	5-48	Душанба	6	6
17-52	5-47	Сешанба	7	7
17-53	5-46	Чоршанба	8	8
17-54	5-45	Пайшанба	9	9
17-55	5-44	ЖУМА	10	10
17-56	5-43	Шанба	11	11
17-58	5-42	Якшанба	12	12
17-59	5-41	Душанба	13	13
18-00	5-40	Сешанба	14	14
18-01	5-39	Чоршанба	15	15
18-03	5-38	Пайшанба	16	16
18-04	5-37	ЖУМА	17	17
18-05	5-36	Шанба	18	18
18-06	5-35	Якшанба	19	19
18-07	5-34	Душанба	20	20
18-09	5-33	Сешанба	21	21
18-10	5-32	Чоршанба	22	22
18-11	5-31	Пайшанба	23	23
18-12	5-30	ЖУМА	24	24
18-13	5-29	Шанба	25	25
18-14	5-28	Якшанба	26	26
18-16	5-26	Душанба	27	27
18-17	5-25	Сешанба	28	28
18-18	5-23	Чоршанба	1	29
18-19	5-22	Пайшанба	2	30

ҲАДИСЛАР

Рўза хусусида Оллоҳ таоло бундай дейди:

"Эй мўминлар! Сизлардан олдин ўтган бандаларга фарз қилингани янглиғ, қиларга ҳам рўза тутмоқ фарз қилингайдир. Шоядки, сизлар тақво қилсангизлар!"

...

Абу Ҳурайра (Р.А.) ривоят қиладилар:

"Расулulloҳ (САВ) бундай деб айтганлар: "Рўза дўзах ўтидан ас-ровчи воситадир. Бинобарин, рўза тутган киши ҳақорат сўзларни тилга олмагин, сўзлашганда бақирмасин, бировни масҳара қилмасин! Агар бирор киши рўзадор билан уришса ёким уни ҳақорат қилса, рўзадор икки бор: "Мен рўзамен" десин! Оллоҳга қасамёд қилиб айтурмен-ким, рўзадорнинг оғзидан келган бўй, Оллоҳ наздида мушк-анбар бўйидан ҳам хушбўйроқдир, чунким Оллоҳ таоло: "Рўзадор мени деб еб-ичмас ва мени деб рўза тутар. Бинобарин, унинг мукофотини ўзим бергайдирмен, ва ҳар яхшилиги эвазига мендан ўн баробар мукофот олғусидир", — дейди.

...

Саҳл разияллоҳу анҳу ривоят қиладилар:

"Жаннатда Район номли бир эшик борди, — дейдилар Жаноб Расулulloҳ (САВ), — бул эшикдан рўзани қанда қилмай тутганларгина киргайдилар, холос. Қиёмат куни "Рўзадорлар қани!" деб нидо қилингайдир. Шунда улар ўринларидан туриб мазкур эшикдан киришгайдир. Сўнг эшик ёпилгайдир. Улардан бошқа бирорта одам бу эшикдан қира олмас".

...

Абу Ҳурайра (Р.А.) ривоят қиладилар: "Расулulloҳ (САВ) "Агар Рамазон кирса, осмон эшиклари очилиб, дўзах эшиклари берки-тилгайдир ҳамда шайтонлар қишанлангайдир", — деганлар.

...

Кимки ёлғон сўзламоқни тарк этмаса ва Оллоҳ қайтарган нарсалардан қайтмаса, рўза тутиб, емай-ичмай қўйгани бирлан рўзаси қабул бўлмагайдир. Оллоҳ унга раҳмат назарини ташламагайдир.

Имом Бухорийнинг "ал-Жомий ас-Саҳиҳ" китобидан

Алий Назимо:

ЮРТ ТУТУВЧИ ХОТУННИНГ "НИМА УЧУНЛАРИ" ИЛА "ШУНИНГ УЧУНЛАРИ"

Нима учун жундан ясалган ёки мўйнали кийим кийиладур? Шунинг учунки, танамиздан иссиқликни чиқармас. Ундай нарсалар танани совуқдан сақлайдир. Жун ва мўйнали кийимлар танани исита оладими? Йўқ, ўзлари танани исита олмас. Бори тананинг ҳаракатлануви ила пайдо бўлган иссиқликни сақлар.

Нима учун ёз куни оқ кийим кийилур? Шунинг учунки, улар иссиқ тута турган нарсалар бўлмаганда иссиқликни тортмас, қайтариб юборадур. Нима учун резинка ёмғирлўш, чарм камзул ёки калиш кийган

вақтимизда қайси вақтда танамиз ёки оёқларимиз терлаб кетадир? Шунинг учунки, резинка чарм парўтказмаганидан танамизнинг иссиқлигидан ҳосил бўлган парнинг чиқиб кетишига монелик қиладир. Мана шунинг учун резинка ёмғирлўш ёки калишни жуда керак бўлган вақтдагина кийиш керак.

Нима учун ҳўл кирлар орасида ухлалаш, ҳўл кийим киймак хатарлидир? Шунинг учунки, ҳўл кирлар, бошқа ҳўл нарсалар қуриш вақтида танадан доим иссиқликни тортадир. Бунинг натижасида танада иссиқлик табиий даража-

сидан камайдир.

Нима учун ичида гул ва бошқа ўсимликлар бўлган хонада ётиш хатарли бўладир? Шунинг учунки ўсимликлар қуёш нури ила муваллидул-ҳамуза (кислород)ни сочар ва ҳаводан ҳомизу-л-фаҳм (угле кислота)ни оладир. Ҳолбуки, бунинг акси ўлароқ кечқурун ўсимликлар, гуллар нафас олган вақтида ичга киришга ярамай турган мазкур газни чиқарадир, чечак ҳидларининг ҳам бу тўғрида гоят зарарлари бордир.

"Қизлар тарбиясидан".
(Давоми бор,
боши ўтган сонларда)

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Кадрли Мўмин МИРЗО!
Биз Сизни 2 феврал таваллуд топган кунингиз билан юракдан самимий кутлаймиз. Сизга узок-умр, омад-ер, хонадонингизга тотувлик, дастурхонингизга кут-барака тилаймиз. Кийгос очилган 26 баҳорингизнинг гуллари бир умр гулласин. Кўргангиз тўй, эшитганингиз куй-қўшиқ бўлсин деб, толиб укаларингиз Сафар Манноп, Жума Бобоназар ва Эшмамат.
Сурхондаре вилояти, Денов тумани, Ҳазарбоғ жамоа хўжалиги

Мухтарам онажон ва опа-жон! Таваллуд топган кунларингиз билан табриклаймиз. Сизларга бахтдан тахт, ментидек мустаҳкам соғлиқ тилаймиз. Абдухалия, Абдували, Шахринисо ва неваря, эвараларингиз.
Хўжалиқсқанд қишлоғи

Хонбуви! Тугилган кунингиз билан. Қизлар ичра гўзалсиз, гуллар ичра раъносиз. Доимо шундай бўлиб қолинг. Эзгу орзуларингиз ижобатини Худодан тилаб, **МУКАДДАС Тўшкент шаҳри**

***
Суюкли укамияз **УМИДЖОН**, жияним **ФАРҲОДЖОН** ва опамиз **МУКАРРАМ!** Сизларни шодиёна кун-туғилган кунингиз билан кутлаймиз. Сизларга тансиҳатлик, бахт-саодат тилаймиз.
Норбобо, Аброр, Ўрал Окмирзаевлар Қашқадаре вилояти, Яккабоғ шаҳри
***
Азиз отажонимиз **Карим ХУДОЙҚУЛОВ!** Сизни кутлуг 54 ешга тўлишингиз мунсабати билан табриклаб, ешларга таълим-тарбия беришда куч-қувват, ҳамиша соғ-саломат, хуш кайфиятда юришингизни тилаб, фарзандларингиз номидан
Норали ХУДОЙҚУЛОВ, Қамаша ноҳияси, Қорақўз қишлоғи.

***
Азизим **УЛУҒБЕК!** 23 баҳорингиз кутлуг бўлсин. Хаётингиз нурга тўлсин. Бу дунёда тангримнинг сизга атаган еруг ва бахтиёр кунлари ададсиз бўлиб, Илоҳим сизни ўз паноҳида асрасин. Сизга бахри вужуд ичра иймон шаймининг нурафшонлигини ва мартабангиз буңдан-да баланд бўлишини тилаб умр йўлдошингиз **ФЕРУЗА.**

***
Азиз ўғлимиз **Илхомжон!** Сенинг туғилган кунингиз илк бора нишонлаш бахтига мушарраф бўлганимиздан беҳад шодимиз. Илоҳим бундай хушхол кунларнинг саноғидан адашиб кетайлик. Ҳамиша тўрт мучанг соғ булсин, кўзимизни кувнатиб юргин. Сени кучиб аянг **ИБОДАТ** ва

даданг **АБДУВАЛИ.**
Китоб тумани "Чорва" қишлоғи
***
Азиз онажонимиз, **Ойша Ашурова!** Дилимиздаги ташаккур сўзларимизни бутун — таваллуд топган кунингиз арафасида изҳор қилаётганимиздан хурсандимиз. Доимо соғомон бўлинг. Оллоҳ умрингизни узун қилсин. Биз эса ҳамиша хизматингизда бўлайлик. Эҳтиром билан оила аъзоларингиз номидан: келинларингиз **ТУРДИТОШ** ва **НОДИРА.**
Китоб тумани "Чорва" қишлоғи
Хусусий эълонлар
"Ал-Ақмал" хусусий ишлаб чиқариш фирмасининг йўқолган думалоқ муҳри беқор қилинади

Оила
29 ЭШДА
Тўшкентлик Тўрмушдан ажрашган, юмшоқ табиат, оиласини тиңлигини уйлайдиган, тарбияли (фарзанд йўқ) **Жунон** ҳозирги вақтда ота-онаси қармоғида ишлайди, ишламайди. 30-35 еш атрофида бўлган денсатли инсон билан бахтиёр оила қуришни истайд. "Оила-391".
25 ЭШДА
Сурхондарелик самимий, кўнгли очиқ, ўқимшли, нозиккина жунон (фарзанд йўқ) **Узита** муносиб ер излайди. Унинг орзу-истаги севишли ер, бахтиёр она бўлиш, 30-35 ешгача бўлган кенг фикрли, инсофли, маданиятли йигит билан танишиб, оила қуриш ниятида. "Оила-392".

Изоҳ: Танишув эълонининг баҳоси 15 сўм, шунингдек "Табрик", "Узаро савдо" эълонлари куйидаги тартибга белгиланган: 1 босма белгиланг (харф, тиңиш белгиси) баҳоси 15 тиңи. Табрик сурати билан берилса битта суратнинг баҳоси 15 сўм.
Ун кун муҳлат ичида берилмаган эълонлар икки баравар қиммат.
Эълон ва табриклар тахририятда ва почта, телеграф орқали қабул қилинади.

Дераза

БАДАВЛАТЛАР РЎЙХАТИДА БИРИНЧИ

Кўп йиллардан бери Японияликлар дунёдаги энг бадавлат кишилар рўйхатидан муносиб ўрин эгаллаб келмоқда. Женевадаги Бутун жаҳон омонат банки институтининг маълумотларига қараганда шу кунда ҳар бир япониялик ҳисобига камида 6 миллион иен ёки 42 минг Америка доллари омонат банкларида сақланмоқда. Ўтган бир йил давомида ўз жамағармаларини омонат банкларида қўядиган японияликлар сони 11 фоизга ортган.

Бадавлатлар сафидан иккинчи ўринни ҳар бир фуқароси ҳисобига 23 минг Америка доллари миқдорига пул қўйган швейцарияликлар, учинчи ўринни эса белгияликлар эгаллашди. Ҳар бир фуқароси ҳисобига 10 минг доллардан омонат банкларида пул тоширган америкаликлар бадавлатлар сафидан аранг ўн тўртинчи ўринни эгаллашди.

ҚОР ЁГИШИ КАМАЙМОҚДА

Америкалик олимларнинг илмий маърузаларидан бирида айтилишича, ўтган бир неча йил ичида шимолий ярим оролида қор билан қопланган майдонлар сезиларли даражада камайган. Ўтган уч йил ичида бу ерда қор одатидан анча кеч ёғиб, тез эриб кетаётганлиги аниқланди. Қор ёғишининг камайиши ер юзини об-ҳавосининг ўзгаришига ва ҳаддан зиёд исиб кетишига олиб келиши мумкинлиги мутахассисларни ташвишга солмоқда.

ТОШБОЛТА ТОПИЛДИ

Зоирнинг жанубий қисмида олиб борилган археологик казишмалар натижасида буңдан 2,5 миллион йил илгари амалда қўлланган тошболталар топилди. Тошболталар ёнидан ўша даврга оид хайвон суяклари қолдиқлари ҳам қазиб олинди. Тарихнинг тош асрига оид бу топилмалар кўплаб таҳминларга ойдинлик киритиб, ҳақиқатнинг юзага чиқшида муҳим рол ўйнайди.

ҚОҒОЗ АСРИ

Кўпчилик атом асрида яшаётимиз, деб ўйларди. Аслида-чи?... Охириги пайтларда қоғоз саноати кенг ривожланиб бормоқда. Қоғоздан кийим-кечаклар, оёқ кийимлари ва бошқа кўплаб халқ истеъмол моллари тайёрланмоқда. Британиялик ишбилармонлар қоғоздан, стол, стул, барча турдаги идиш-товоқлар ишлаб чиқаришди. Парижда эса қоғоз буюмлардан тайёрланган кўйлақ, костюм-шим, мебеллар, хаттоки тақинчоқлар дўконларда сотилмоқда.

ҚЎЛСИЗ САРТАРОШ

Француз сартароши Ахилла Клонинг ҳужрасига эндиликда ҳар ким ҳам таширф буюравермайди. Чунки, у ўз мижозларининг сочсоқларини оёқ бармоқлари ердамида олади. Боиси кўп йиллик хизмати давомида устанин кўллари хасталаниб ишламай қолди. Севишли ишита бўлган меҳр уни оёқ бармоқлари ердамида ўз ишнини моҳирлик билан эгаллашга ундади. Қизиғи шундаки, янги усул билан иш бошлаган устанин бирорта ҳам мижози камаймади.

САДОҚАТЛИ ҲОЗЛАР

Тарихдан маълумки, гоълар Римни мудофаа қилишган. Бугунги кунда ҳам улардан кўп жойларда қоровул сифатида фойдаланилмоқда. Қанотли қоровуллар Шотландияда 30 йилдан бери умумий баҳоси 300 миллион фунт стерлинг тўралдан ёғоч бочкалардаги соф вискилар тайёрланадиган вино оморларини қўриқлашмоқда. Бегона киши бу ерда пайдо бўлса гоълар гақиллашиб ўз қоровулларини оғоҳ этипади. Илгарилари бу вазифани адо этган итлар ишончини тўлиқ оқлашмади. Колбаса, гўшт сингари маҳсулотлар билан ўғриллар томонидан "сийланган" итлар уларга чурқ этмайдиган одат чиқарилди. Қанотли қоровуллар эса садоқатли эканлигини ибодатлади.

ХОРИЖИЙ МАТБУОТ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ

«Оила ва жамият» 2 [174]

Чуқтадаги "Барийон" заводнинг мингдан ортиқ ишчиси — уларнинг кўпчилиги аёллар эди — ишсизлик хавфи остида қолди. Бунинг сабаби аён: завод ишлаб чиқараётган маҳсулот учун хомашё ва бутловчи маҳсулотлар илгари МДХ мамлакатларидан келтирилган, энди эса бу алоқалар узил-қолган эди.

Наманган вилоят меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий муҳофаза бошқармаси корхона эҳтиёжлари учун беш миллион сўм маблағ ўтказиб, завод жамоасининг жонига оро кирди. Ҳозир заводда халқ истеъ-

Ушанда бу ерда мингга яқин киши иш билан таъминланади. Норин туманида қурилаётган нам шимадиган пахта ишлаб чиқариладиган заводда ҳам ана шунча киши ишга жойлашиши мумкин.

— Бугунги кунда биз вилоятдаги кўпгина корхоналар қурилишида фаол иштирок этяпмиз, — дейди бошқарма бошлиғи Х. Ҳожиматов. — Ҳиссадорлик асосида ишлаш ташкилотга янги ишчи жойларини барпо қилиш, қўшимча маблағ топиш имконини беради. Маблағимиз корхоналар, ташкилотлар, ҳўжаликларнинг икки фойзлик тўловидангина эмас, ўзимиз бевосита

учун яхши иш топиш масаласи унчалик кескин эмас. Бошқарма мутахассислари амалга ошираётган "иш билан таъминлаш" дастури асосида бу йил 20 мингдан ортиқ иш жойи барпо қилиниши керак. Ўтган йили ҳам шунча иш жойи барпо қилинган эди. Уларнинг катта қисмини қишлоқ жойларида ташкил этиш кўзда тутилган.

Наманган туманида бошқарма берган узоқ муддатли кредит ҳисобига дубоа ишлаб чиқариладиган цех қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бир қанча туманлардаги кичик ноқвий-хоналар қурилишига ҳам маблағ ажра-

малакали, энг аввало техник мутахассислар учун иш топиш билан ҳам шуғулланмоқда. Вилоятдаги энгил ва тўқимачилик саноатининг бир гуруҳ хизматчиси Жанубий Кореяга бир йил муддатга малака ошириш учун жўнаб кетиш арафасида турибди.

Хуллас, қаерда, нима иш қилсам экан, деган савол қанчалик жиддий, мураккаб, бўлмасин, вилоят меҳнат бошқармаси мутахассислари кўмағида бу саволга ҳар доим жавоб топиш мумкин. Хоҳиш бўлса бас, иш топилади...
Н. ХЎЖАЕВА,
ЎЗА мухбири

ХОҲИШ БЎЛСА БАС, ИШ ТОПИЛАДИ

моли молларининг янги турларини яратиш ва ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрилмоқда.

Бошқарма кишиларни меҳнат биржалари орқали ишга жойлаштиришдан ташқари, ишга туширилаётган янги корхоналарга тенг ҳуқуқли миждоз бўлмоқда. Косонсойдаги пиллакашлик фабрикаси қурилишига ҳам каттагина маблағ — беш миллион сўм ўтказилди. Корхона бу йил ишга туширилади.

корхоналарда ишлаб топган пулдан ҳам ташкил топади.

Меҳнат бошқармаси бу йил хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга ҳам маблағ сарфлашга қарор қилди. Турақурғондаги "Тулпон" фирмаси ҳисобига беш миллион сўм ўтказилди. Бу фирма ғарбий германиялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда эркаклар костюми ишлаб чиқаради.

Кўриб турибсизки, наманганликлар

тилмоқда, қишлоқ жойларида хизмат кўрсатиш тармоқлари кенгайтирилмоқда. Вилоят аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси эҳтиёжининг ўзига ўтган йили 350 миллион сўм ўтказилган эди.

Бошқарма юксак

Ривоятлар бизни тарих билан боғлаб турадиган воситалардан биридир. Мозийнинг суронли ҳаётидан тушунча берадиган ойнаи жаҳондир. Ривоятлар сизу бизга воқеликни батафсил еритмас а-да, ўша муҳитнинг энг ибратли воқеа, ҳодиса, ўғитларини баён қилади. Уни ўқиб маъна гўзаллашиш билан бирга ота-боболар ҳаётидан хабардор бўласиз. Ривоятларга боболаримиз, жомоларимиз айни шундай қиш кунлари сандал атрофида исиниб, сайқал беришган бўлса не ажаб. Ҳа-ҳа, ривоят тўқилмайди, балки ўтган ибратли воқеаларга сайқал берилади холос.

Қуйида эътиборингизга ҳавола этилаётган ривоятлар неча асрлардан буён тилдан-тилга, китобдан китобга ўтиб келяпти. Лекин уларни ҳар сафар ўқиётганимизда янги-янги маънолар топаверамиз. Чунки, ривоят-катта ўғит. Бу ўғит эса ўғитчалардан иборат. Уларни ҳаёт ўз синовидан ўтказиб саралаган, жой-жойига қўйиб чиққан.

Ҳурматли муштарийларимиздан уларни ўқишларини ва маъқул келса бизга мактуб йўллашларини сўраймиз. Зеро, ана шундай ривоятларнинг берилиши сизнинг талаб ва истақларингиз асосидаги ҳудосадан келиб чиқади.

ТАҲРИРИЯТ

ЗУККО ҚИЗ ВА ДОНО ЙИГИТ

Қадим-қадим замонда Мулла Воҳид исмли доно йигит ўтган экан. У кўп ақлли, доно ва фаҳм-фаросатли экан. Самарқанду Бухорода, Дамашку Қоҳирада ўқиб анча-мунча илм орттирган экан. Шу боис одамлар уни "Алломаи замон" деб аташаркан. Кунлардан бир кун у сафарга чиқибди. Таниш-но-таниш одамлар орасида бўлиб кўплаб дўстлар орттирибди. Юриб-юриб бир шаҳарга етиб борибди. Тўғри келган уйнинг эшигини тақиллатибди. Уйдан кампир чиқиб:

— Нима юмушинг бор болам? Агар меҳмон бўлсанг, чолим бозордан келсин, ўшанда уйга кирарсан, — дебди.

— Эй, она, менга бир коса сув берсангиз бўлгани. Узоқдан келаётирман кўп сувсадим, — дея ўзини таништирибди, Мулла Воҳид кампирнинг гапига жавобан. Кампир уйга кириб кетиб бир коса сув олиб чиқибди. Косани қўлига олган Мулла Воҳид сувнинг лойқалигини кўриб ичишдан ўзини тийибди.

— Сувнинг муздеклигидан кўзада сақлаганга ўхшайсизлар. Аммо негадир лойқароқ-а? — деб сўрабди Мулла Воҳид кампирдан.

— Бу қизимнинг иши, — гапни давом

эйтирибди кампир. — У атайлаб сувни чайқатиб лойқалаган. Узоқ йўл босиб келган бўлсанг, тамоғинг қуруқшаб танинг қизиган. Шу ҳолатда сув ичсанг ичакларинг яллиғланиши мумкин. Сув тинигунча тана ҳароратинг анча пасаяди. Шундан сўнг ичсанг бўлади.

Мулла Воҳид сувнинг тинишини куттибди. Бу орада тана ҳарорати ҳам анча пасайибди. Сувни ичиб ўзига-ўзи дебди: "Мен шунча ўқиб, шунча юрт кезиб шу қизчалик бўлполмабман. Бордию, тўғри келса шу қизга уйланаман. Қанча олмайди барибир бундан ортинги топа олмаман..."

Уйга келиб ота-онасини ўша қизниқига совчиликка юборибди. Улар узоқ йўл босиб қизниқига етиб келишибди. Эшикни тақиллатган экан яна ўша кампир чиқибди. Совчилар: "Бола-миз айтаган хонадон шу экан", дея сувдан ичиб мақсадга ўтибди:

— Сизда қиз бор экан, бизда ўғил бор, шуларнинг бошини қовуштиргани келдик. Қиз бизники, ўғил сизники бўлсин, — дейишибди. Кампир уларни ичкарига бошлаб чоли билан қизига совчилар келганини билдирибди. Қиз одатдагидек совчиларга савол билан мурожаат қилибди:

— Ўғлингизнинг касби нима?

— Ўғлимиз олим. Кўпни кўриб дунё кезган сайёҳ, — дейишибди.

— Бу касб эмас, ҳавас — дебди қиз.

— Мен нима касби бор деб сўраяман? — Касбини билмадигу аммо илми билан сайёҳлиги бор — яна такрорлабди, ота-она.

— Демак, олим бўлибди-ю, одам бўлмабди. Сайёҳлик қилибдию ақл кирмабди. Мен у кишига, у киши менга лойиқ эмаскан, сизларга жавоб, — деб совчиларни қайтариб юборибди.

Мулла Воҳиднинг ота-онаси тарвузлари қўлтиқларидан тушиб қайтиб келишибди-да бўлган воқеани ўғлига айтиб беришибди. Шунда ўғил: — Мен кўп ўқиб олим бўлибман-у, одам бўлмабман. Олам кезибману ақлу-хушим жойига келмабди. Мен ҳунар ўрганишим, саёҳатда юриб сувни қачон ичишу, қачон ичмасликини билишим керак эди, — деб ота-онасидан изн сўраб бир устага шогирд тушиб уй қуриш, девор тиклаш, безаш ишларини ўрганибди. Саёҳатга чиқиб иссиқ со-вуқнинг фарқига етишни ўрганибди. Шундан сўнг қизниқига яна ота-онасини юборибди. Қиз совчиларни яна синаб кўрибди.

Р. Альбеков сурати

— Боламиз яхши уста. Кўп сафар қилиб ўзини тутишни ўрганган сайёҳ дейишибди.

— Ҳунари бўлгани яхши. Энди бир гапим бор. У ҳам бўлса шуки, мен у киши билан тенг бўлмоғим лозим, — дебди қиз.

Совчилар шартни қабул қилишибди. Мулла Воҳид катта тўй қилиб қизни хотинликка олибди. Тўй кунини қиздан:

— Сизга муносиб ёр, қадрдон дўст ва яхши йўлдош бўлишим учун нима қилмоғим керак? Қандай шартларингиз бор? — деб сўрабди.

— Мени йўқлаб келадиган ота-онам, қавму-қариндошим, сингил-ўртоқларимни ақлу-хушингизни ишга солиб, очик кўнгил, хушмуомалалик билан кутиб олиб уларнинг ҳурмат-иззатини жойига қўясиз, — дебди қиз. Қизнинг бу шартини Мулла Воҳид қабул қилибди. Ўз навбатида қиз ҳам йигитдан қандай шартни борлигини сўрабди.

— Мени деб шунчалик азоб уқубатлар тортган қари ота-онаминг ҳурматини қилиб, дуоларини олсангиз дўст-биродарларимни очик юз, кўнгилхушлик билан қабул қилиб, бор-йўғимни сездирмай обрў-эътиборимни ҳимоя қилсангиз бўлгани, — дебди Мулла Воҳид. Қиз унинг шартларини маъқул кўрибди. Иккаласи бир-бирини тушуниб, қўш-ҳўқиз бўлиб дунё ташвишларининг яхши-ёмон томонларини тенгма-тенг баҳам кўриб, аҳил-иноқ яшашибди. Умрларига умр қўшилибди.

ДУШАНБА, 30

ЎЗТВ I

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
- 18.10 "Кўлар". Видеолавҳа.
- 18.20 "Мушбоҳада учун мазу".
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
- 19.25 Ўзлонлар.
- 19.25 "Нихоҳ".
- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Мазрифатнома".
- 21.30 "Иймон кетмасин...". Носир Алихасумов куйлайди.
- 22.00 "Фармонбиди аразлади". Аб-рор Хидоятлов номидagi Ўзбек драма театрининг спектакли.
- 23.55 — 23.00 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎЗТВ II

- "Тошкент" студияси таъширади:
- 18.30 Болалар учун. "Полопон".
- 18.55 "Сизга раҳмат".
- 19.40 "Бу бўстон аро...".
- 20.15 "Само остидagi юлдузлар".
- 20.55 Вевостна мулоқот.
- 21.45 Кикбоксинг бўйича Республика турнири.
- 22.45 — 23.35 "Жаҳон мусиқаси дурдоналари". Л. Бетховен. "Учинчи симфония".

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Ешлик оқшомин".
- 20.40 "Тадбиркорлик мактаби".

"ОМАД" таъширади:

- 21.05 "Совга".
- 21.35 "Сирли мусиқ".
- 21.45 "4/8". Мусиқий кўрсатув.
- 22.15 Ўзлонлар.
- 22.20 Видео — "О".
- 00.05 Ўзлонлар.
- 00.10 "Курьер".
- 00.30 "... яна об-ҳаво ҳақида".
- 00.40 — 00.50 "Постфактум".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 18.00 "Хамманнинг тилида".
- 18.30 "50 йил муқаддам ушбу кунларда".
- 18.50 Янгиликлар.
- 19.00 Хитой телевидениесининг кўрсатувлари.
- 19.30 "Шаддо Роза". Телесериал (Мексика).
- 20.00 "Эрка ва аёл".
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.40 А. И. Солженици билан учрашув.
- 22.05 "Эслаб, излаб".
- 22.45 — 23.00 "Спорт уик-энди".

СЕШАНБА, 31

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Аловуддиннинг сехри шамчирог". Бадий фильм.
- 10.20 "Урмон манзаралари". Телефильм.
- 10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
- 11.00 "Ешлик" студияси. "Яхшиларга эргашиб".
- 11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
- 12.00 "Қадимий ёдгорликлар — бебаҳо бойлигимиз". Кинодастур.
- 13.00 Немис тили.
- 13.20 "Каболат".
- 13.50 "Саломат бўлинг!".
- 14.20 — 14.50 "Ислоҳат ва масулия".

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
- 18.10 "Шеърин дақиқалар". Маъруф Жалил.
- 18.20 "Истиклол ва мафкура".
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон ахбороти (рус тилида)".
- 19.20 Ўзлонлар.
- 19.25 "Хотира". Хислат таваллудининг 115 йиллигига.
- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Ватанинги севмоқ ймондан-дир...".
- 21.50 Муомтоз мусиқа кечаси.
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси. "Муҳаммадур Расулulloҳ". Кўп қисмли телевизион бадий фильм премьераси. 1-қисм (Миср Араб Республикаси).
- 23.50 — 00.15 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎЗТВ II

- "ОМАД" таъширади:
- 18.30 "Мультифейерверк".
- 19.15 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
- 19.35 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 20.00 Видеогид.
- 20.20 "Теле-ателье-шоу".
- 20.30 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 21.10 — 23.00 "Кинонигоҳ".

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Ешлик" студияси. "Аскар макту-би".
- 20.35 "Нон таъми".

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

- 21.00 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари.
- 21.20 "Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлида".
- 22.00 "Дурдаршин" телекомпаниясининг кўрсатувлари.
- 23.00 "Жаҳон ва биз".
- 23.30 — 24.00 "Умид" (уй гур тилида).

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 6.30 — 9.00 "Тонг".
- 18.00 "Рус олами".
- 18.30 "СБ" жумбоги.
- 18.45 "Ким аслида ким?" XX аср. Вильгелм II.
- 18.50 Янгиликлар.
- 19.00 "Тиғиз пайт".
- 19.25 "Шаддо Роза". Телесериал.
- 19.55 "Биз". В. Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.40 "Илк манбадан".
- 21.50 — 23.40 "Иккинчи ўйин". Бадий фильм.

ЧОРШАНБА, 1

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Вертикаль". Бадий фильм.
- 10.15 "Шарқ зарчашмаси". Телефильм.
- 10.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
- 11.00 Бокс бўйича Ўзбекистон чемпио-нати.
- 11.45 Алифбо сабоқлари.
- 12.15 "Ешлик" студияси. "Эъзоз".
- 12.55 "Ким сурури?". Концерт.
- 13.25 — 13.55 "Фан уфқлари".

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
- 18.10 "Кичкинтойимиз — гижингтой-миз".
- 18.35 "Ўзбекистон". Телевизион кино-журнал.
- 18.45 Спорт хабарномаси.
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
- 19.20 Ўзлонлар.
- 19.25 "Барака мезони".
- 19.40 "Санват олами".
- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Ким топди?" Телевизион кўрик-танлов.
- 22.10 Мусиқий дақиқалар.
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси. "Муҳаммадур Расулulloҳ". Кўп қисмли телевизион бадий фильм премьераси. 2-қисм.
- 23.25 — 23.50 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎЗТВ II

- "Тошкент" студияси таъширади:
- 18.30 "Ўзим ҳақида...".
- 19.00 "Бумеранг".
- 19.30 "Жонли тил".
- 20.30 "Мусиқий меҳмонхона".
- 21.30 "Халқ саломатлиги йўлида".
- 22.15 "Хилол" студияси. "Авто плюс".
- 22.35 "Дарвоқе".
- 22.55 — 23.40 "Фильмлар ва тақдирлар". Кинокўрсатув.

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадий фильм.
- 20.45 — 23.45 "ОМАД" таъширади: "СПОРТ КИТАБАСИ".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 6.30 — 9.00 "Тонг".
- 18.00 Эфирда — Давлатларо "Мир" телерадиокомпанияси: "Мулоқот — иктисодий дайджест", "Ўз ўзлари ҳақида".
- 18.45 "Ким аслида ким?" XX аср. Оятулло Хумайини.
- 18.50 Янгиликлар.
- 19.00 "Тиғиз пайт".
- 19.30 "Шаддо Роза". Телесериал.
- 19.55 "Жумадун шар". В. Вульфнинг муаллифлик кўрсатуви.
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.40 "Монолог".
- 21.50 — 22.50 Галабанинг 50 йиллиги-га. "Урушдан олсда" (Красноярск).

ПАЙШАНБА, 2

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Ажойиб ҳаёларпараст". Бадий фильм.
- 10.20 "Менга етиб ол, шамол!". Телефильм.
- 10.30 Ўқув кўрсатуви. Давлат ва ҳуқуқ асослари.

- 11.00 "Кўғирчоқлар — менинг дўстларим".
- 11.30 Янги алифбони ўрганамиз.
- 12.00 "Хуқуқингизни биласизми?".
- 12.15 "Қирқ хунар ҳам оз".
- 12.50 — 14.50 "Ешлик" видеоанали.

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
- 18.10 "Уч қурбақа". Мультифильм.
- 18.20 Ўқувчи ешларнинг сиртки теле-визион олимпиадаси. 1-кўрсатув.
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
- 19.20 Ўзлонлар.
- 19.25 М. Қориекубов номидagi Ўзбек Давлат филармонияси "Шодлик" ашула ва рақс ансамблининг концерти.

- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Буюк Турон".

- "Ўзбектефильм". Премьера.
- 21.30 Ўзбекистон халқ ёзувчиси Муҳаммад Али. "Яқинлашган Америка". Сафар таассуротлари.
- 22.05 "Бир жуфт қўшиқ".
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси. "Муҳаммадур Расулulloҳ". Кўп қисмли телевизион бадий фильм премьераси. 3-қисм.
- 23.15 — 23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎЗТВ II

- "ОМАД" таъширади:
- 18.30 "Омад" тақвими.
- 18.35 "Жозеба".
- 18.55 "Ишингиз бароридан келсин!".
- 19.10 "Бир шингил хангома".
- 19.20 "Муҳаббатга ошно қалблар".
- 19.40 "Теле-ателье-шоу".
- 19.50 Видео янгиликлари.
- 20.15 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 21.00 — 23.00 "Кинонигоҳ".

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадий фильм.

ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

- 20.45 "Уорлднет" телекомпаниясининг янгиликлари.
- 21.05 "Дидар".
- 21.45 — 22.45 "Дурдаршин" телеком-паниясининг кўрсатувлари.

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 6.30 — 9.00 "Тонг".
- 18.00 "...16 ышча ва ундан катталар".
- 18.30 "Миниатор".
- 18.45 "Ким аслида ким?" XX аср. Х. Капабланка.
- 18.50 Янгиликлар.
- 19.00 "Тиғиз пайт".
- 19.30 "Шаддо Роза". Телесериал.
- 19.55 Фигурали учини. Европа чемпио-нати. Жуфт бўлиб учини. Ихтиёрни программа. Германиядан кўрсатилади.
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.40 "Москва, Кремль".
- 22.00 "Сизга аталган учрашувлар". Олег Меньшиков.
- 22.40 — 24.00 "Олис, олсларда...". Телевизион бадий фильм.

ЖУМА, 3

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Тоғларда қолди менинг қалбим". Бадий фильм.
- 10.20 Немис тили.
- 10.40 "Қизилчи". Телефильм.
- 11.15 "Болалар меҳмонхонаси".
- 11.25 Чолгу куйлардан концерт.
- 11.55 "Вазият".
- 13.10 "Ешлик" студияси. "Талабалик йилларим".
- 13.45 "Бола бошидан...".
- 14.25 — 14.55 "Фахрийлар — фахри-миз".

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
- 18.10 "Ғойиб бўлди осмонда қуш". Мультифильм.
- 18.20 Ўқувчи ешларнинг сиртки теле-визион олимпиадаси. 2-кўрсатув.
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
- 19.20 Ўзлонлар.
- 19.25 "Тадбиркорликка кенг йўл".
- 19.40 "Юлдузлар шўласи". Спорт кўрсатуви.
- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.

- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Мозийга бир назар".
- 21.30 Дуторчилар ансамбли ижросида халқ ашулалари.
- 22.00 "Одобнома".
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси. "Муҳаммадур Расулulloҳ". Кўп қисмли телевизион бадий фильм премьераси. 4-қисм.
- 23.15 — 23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.

ЎЗТВ II

- "Тошкент" студияси таъширади:
- 18.30 Болалар учун. "Йингитча". Фильм-концерт.
- 19.00 "Ўтмишсиз келажак йўл".
- 19.30 "Биллиб қўйган яхши".
- 19.55 "Бу бўстон аро...".
- 20.25 "Мўжизалар оламида".
- 21.05 — 24.00 Буюк Галабанинг 50 йил-лигига. "Майор Вихрь". Бадий фильм. 1 — 2-сериялар.

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадий фильм.
- "ОМАД" таъширади:
- 20.45 "Камалак".
- 20.55 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари.
- 21.25 Ўзлонлар.
- 21.30 "Даракчи".
- 21.45 "Салом, ешлар!".
- 22.15 Ўзлонлар.
- 22.20 — 24.00 Видео — "О".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 6.30 — 9.00 "Тонг".
- 18.00 "Инсон ва қонун".
- 18.30 Фигурали учини. Европа чемпио-нати. Эркалар. Ихтиёрни про-грамма. Германиядан кўрсатилади.
- 19.25 "Шаддо Роза". Телесериал.
- 19.50 "Мўжизалар майдони".
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.40 "Ҳафтаннинг машҳур кишини".
- 22.00 — 23.10 "Детективлар клуби" да. "Гуруҳ". Телесериал (Франция). 4-серия.

ШАНБА, 4

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Аршин мол-олон". Бадий фильм.
- 10.20 "Шоҳрух" клуби.
- 10.50 "Дил номалари". Мусиқий кўрсатув.
- 11.35 "Ешлар билан юзма-юз".
- 12.05 "Хужжатли экран". "Достон" ижодий уюшмасининг фаолияти ҳақида.
- 12.45 "Цирк! Цирк! Цирк!".
- 13.45 — 14.30 "Чорраҳа".

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Мультифильм.
- 18.10 "Ўқув учкунари".
- 18.45 Спорт хабарномаси.
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
- 19.20 Ўзлонлар.
- 19.25 "Оила".
- 20.00 "Ўзбекистон янгиликлари" (инг-лиз тилида).
- 20.10 Оқшом эртақлари.
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ўзбекистон" ахбороти.
- 20.55 Ўзлонлар.
- 21.00 "Турфа хангома".
- 21.45 "Бандихон неъматлари". "Ўзбектефильм". Премьера.
- 22.00 "Волидангиз рози қил". Аб-дулхай Каримов куйлайди.
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси. "Муҳаммадур Расулulloҳ". Кўп қисмли телевизион бадий фильм премьераси. 5-қисм.
- 23.15 "Ўзбекистон янгиликлари" (инг-лиз тилида).
- 23.25 "Тунги ёғду". Дам олиш кинода-стури.

ЎЗТВ II

- "ОМАД" таъширади:
- 9.00 "Мультифейерверк".
- 9.45 "Хусусийлаштириш: қадам-бақадам".
- 10.05 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 10.30 Видеогид.
- 10.50 "Теле-ателье-шоу".
- 11.00 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 11.40 "Кинонигоҳ".
- 13.15 "Омад" тақвими.
- 13.40 "Жозеба".
- 14.05 "Ишингиз бароридан келсин!".
- 14.25 "Теле-ателье-шоу".
- 14.35 Видео янгиликлари.
- 15.00 "Эм-Ти-Ви" оҳанглари ва Ўзлонлар.
- 15.45 — 17.00 "Кинонигоҳ".

ЎЗТВ III

- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.
- 19.40 "Мультикарусель".
- 19.55 "Санта-Барбара". Телевизион бадий фильм.

- 19.50 Янги йил танишуви.
- 20.40 "Осойишта бўлсин хонадонингиз!".
- 21.40 "Акс-садо".
- 22.10 — 23.00 "Кинематограф".

ЎЗТВ III

- ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**
- 10.00 "Жонли сайера".
- 10.20 — 12.35 "Театр учрашувлари". Мухтор Авезов номидagi Қозоқ Давлат академик драма театри — меҳмонимиз. ...
- 18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

- 19.40 "Мультикарусель".

- ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ**
- 19.55 "Рагниканон" (тожик тилида).
- 20.40 "Жаҳон бир ҳафта ичнда".
- 21.05 "Чинсан". Корейс тилида кўрсатув.
- 21.55 "Би-Би-Си" янгиликлари.
- 22.10 — 22.30 "Бу ажиб дунё".

"ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

- 18.00 "Театр + ТВ". Лия Ахеджакова ва унинг қаҳрамонлари.
- 18.55 Жан Марз ва Луи де Фюнес "Фантомас" бадий фильмида (Франция, 1964 й).
- 20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
- 21.00 "Время".
- 21.45 "Бахтли тасодиф".
- 22.35 "Обя-На".
- 23.15 — 23.50 "Бироз сеғги ҳақида". Филипп Киркоров куйлайди.

ЯКШАНБА, 5

ЎЗТВ I

- 7.00 — 9.00 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
- 9.00 "Юртимнинг азиз сиймолари". Кинодастур.
- 9.30 "Футбол майдонларида".
- 10.00 "Ешлик" студияси. "Ватанимга хизмат қиламан".
- 10.30 "Қўшиғим, жон қўшиғим". Чуст тумани ўқувчиларининг қишқи.
- 11.20 Улас Умарбеков. "Ному". Телевелева.
- 11.45 "Эзгулик интилиб".
- 12.15 "Тошкент — нон шаҳри". Бадий фильм.
- 13.50 — 14.25 "Халқ ижодиёти". Оила-вий ансамбллар телефестивали.

- 17.55 Кўрсатувлар тартиби.
- 18.00 Болалар учун. "Диндан куйлаб, ўйна қувнаб".
- 18.40 "Мусаввир". Телефильм.
- 18.55 Ўзлонлар.
- 19.00 "Ҳафтаномаси" (рус тилида).
- 19.30 Ўзлонлар.
- 19.35 "Ойна жаҳонда...".
- 19.55 "Гул кўп, чаман кўп".
- 20.25 Ўзлонлар.
- 20.30 "Ҳафтаномаси".
- 21.00 Ўзлонлар.
- 21.05 "Ўзбекистон — гуллаган бог". Телефильм.
- 21.35 "Якшаба оқшомида".
- 22.30 Муборак Рамазон тўхфаси

"ТАФАККУР"ГА ОБУНА БЎЛИНГ!

Мамлакатимиздаги энг навқирон нашр, маънавият ва фикр, ақл ва маърифат минбари — "Тафаккур" журнаlining янги сони босмага тайёр бўлди. У матн ва безакларнинг сифат-мазмунига кўра беҳад теран ва кўркамдир. Ноёб қоғозга туширилган расм ва сурат, безак ва чизгилар жиҳоси, мақола ва бадеалар фалсафаси кишини мақтул этгани шубҳасиз.

Инсоний қомиллик, ватан истиқболи ва истиқлоли, буюк аждодлар ибрати, миллий давлатчилигимиз тарихи, ислоҳот ва бугунги ижтимоий жараён ҳақидаги материаллар, ўлкамизнинг фусункор жамоли, ҳаётнинг сирли-сехри лаҳзалари акс этган суратлар, ўй ва мулоҳаза уйғотувчи безаклар — журнаlining мухтасар мундаражаси ана шундай.

Журнал тез орада ўқувчилар кўлига тегади. Ҳали "Тафаккур"га обуна давом этмоқда, яъни уни арзонроқ — обуна баҳосида олиб ўқиш имконияти мавжуд.

Журналнинг йиллик обуна баҳоси — 75 сўм.

Индекс — 35750

"САЛОМАТЛИК"

Охунбобоев шахридаги "Сардор" ҳиссдорлик жамияти ишбилармонлари саъй-ҳаракати билан шу корхона қошида табиёт пахтаси ишлаб чиқаришга ихтисослашган Ўзбекистон-Руминия қўшма корхонасига асос солинди.

Ҳозир ишлаб чиқариш бинолари таъмирдан чиқарилиб, Руминиядан келадиган дастгоҳларни ўрнатиш учун тайёрлаб қўйилди. Руминиядан тез орада мутахассислар, керакли жиҳоз ва дастгоҳларнинг келиши кутилмоқда. Йилга бир ярим минг тонна тиббий пахта ишлаб чиқариш қувватига эга бўладиган "Саломатлик" қўшма корхонаси шу йилнинг иккинчи чорагида дастлабки маҳсулотини чиқара бошлайди.

ЎЗА

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ САМАРАСИ

Оҳангарон туманига қарашли Эйвалек кўрғонидagi 99-дорихона масъулияти чекланган жамиятга айлантирилганига кўп бўлгани йўқ. Янгича ишлаш тез орада ўз самарасини берди. Ҳозир ўн бир мингдан ортиқ аҳолига хизмат кўрсатаётган бу дорихонадан зарур дори-дармонларни бемалол харид қилиш мумкин. Тадбиркорлар, шунингдек, аҳолига халқ таъботати усулида малҳамлар тайёрлаб беришни йўлга қўйди.

Н. ДУШАЕВ,
ЎЗА мухбири

Ер юзидagi одам зотининг ҳаммаси бир жойга йиғилиб, хоҳдасалар бир пасда каттагон денгизни кўришни ҳеч гап эмас. Улар сабот ва гайратига қараб улкан-улкан тоғларни-да, талқон қилиб ташлаши мумкин. Чукуроққоқ ўйлаб қараганда бу албатта қойил қоларди даражадаги иш эмас. Кўпчилик барибир кўпчиликда. Бироқ, масаланинг иккинчи муҳим томони борки, баъзида миллион-миллион одамлар биргина инсоннинг қисқа вақт ичида ҳал қилган масаласини еки қўлга киритган ютуғини асрлар мобайнида ҳам эпломлайди. Мана шу нарсда одам зотининг иродаси, ажойиб ва гаройиб турмуш тарзи ҳамда тенгсиз ақл заковатидан дарак беради.

Шахмат бўйича жаҳон чемпиони Мая

голиб чиқди. Шундай қилиб жаъми 36 нафар ўсмир мамлакат чемпионлиги учун ўзаро баҳс бошлади. Мусобақада Мая кўнглидагидек ғалабалар нападасини сура олмади. Бироқ, унинг орзу-умидлари шу билан пучта чиққани йўқ. Чунки 15-16 ёшлилар олдида 9 ешли қизчаинг қасдама-қасд дона суриши барибир келажакка ишонч билан интилишидан дарак беради.

1971 йил Мая 10 ешга тўлди. Мактаб ўқувчилари ўртасида Грузия чемпионлигига ҳам эришти. Худди шу йили 14 нафар катта ешдаги аёллар сарфида Республика чемпионатида қатнашиб, 5-ўринни эгаллади.

1974 йил Тбилисида ўтказилган

УЧ ЁШИДА КИТОБ ЎҚИР ЭДИ

Чибурданидзенинг номи биз яшаб турган кўрраи замнинг "оғизга тушган" пайтда у эндигина ҳассос табиатдан зийнат ва камол олиб, бўйлари тўлиша бошлаган 17 ешда эди. Унинг ақл-фаросат, зуққолиқ бобида дунедagi одамлардан устулиги шундаки 3 ешда китоб ўқишни ўзлаштирибди. 5 ешда ўрта мактабинг 1-синфга қабул қилинган. 9-ешга етганда эса собиқ иттифоқдаги кўпгина катта ешдаги чемпионлари шахмат тахтаси устида забун қилиб ташлаган. Эҳтимол, кўпчилик ўйлаётгандир, уи га бундай қобилиятни худо берган деб. Бу тўғри албатта. Аммо шунга ҳам унутмаслигимиз керакки, таъғри ўз бадаларини ҳеч қачон бир-бирдан устун қўймайди. Одам бўлиб яралибмизки, тиркчилик олдида ҳаммамизнинг имкониятимиз кенг.

Мая Чибурданидзэ 1961 йилнинг 17 январида Грузиянинг Кутаиси шаҳрида туғилган. Ўрта мактабинг бошланғич синфида ўқётган кезлари ўқитувчилари уни еши ва бўйига қараб қаторнинг охирига қўярди. Бола-бола-да. У ҳар бир нарсдан кўз ешлари ила ўч олиб, муровдига етишни ишонч ҳамда самимият билан бажара олади.

Маянинг онаси Неелли Хурсидзэ шаҳардаги 27-ўрта мактабда рус тили ва адабиетида дарс беради. Аслида бўлажак жаҳон чемпионининг қатор охирида йиллабгина туришига ҳам мана шу она сабабчи бўлган. У киши қизини дастлабки пайтларда уйда елғиз қолдирмаслик учун мактабга олиб борарди. Натижанда онасига ажабтовур ҳамроҳ бўлиб қолган гўдак ҳали сут тишлари тўқилмасданоқ "ўқийман" деб туриб олди. Шу-шу Мая 1966 йилдан бошлаб 1-синфга қатнай бошлади. Наҳ беш ешда ширингиди бу қизча тугилмасдан ўқиш ва беҳато ёзишни, икки-уч хонали сонларни кўпиш ва айиришни ўз синфдошларидан кўра, дадилроқ бажарарди. Ҳали бўйи шахмат тахтасига етмасдан бурун, яъни 8 ешда "Кутаиси" газетасининг бош муҳаррир ўринбосаридан тортиб, оддий мухбирларига ҳаммасини доналар суриш бўйича ютиб, елкаларига "шапалоқ" туширганди.

Орадан бир йил ўтди. 1970 йилнинг ноябрида шаҳар пионерлар саройида еш шахматчилар саралаш мусобақаси ўтказилди. Буида назарда тугилган мақсад Ригада бўладиган Бутуниттифоқ ўқувчилар чемпионатида борадиганларни аниқлаш эди. Унда асосан 1955-1959 йилларда туғилган ўсмирлар қатнашиши шарт. Бахтга қарши Маянинг еши бунга етмасди. Кўп ва хўп уринишлардан сўнг ушбу мусобақада норасмий вақил сифатида қатнашадиган бўлди. Саралаш ўйинларини муваффақият билан тугатиб

"СССР-Югославия" мусобақасида шундай бир тарихий ва тақорланмас воқеа юз берганди. Мамлакат терма командасининг катта ешдаги барча еш шахматчилари бошқа бир муҳим ўйинда қатнашган эди. Узоқ тортишувлардан сўнг Югославиянинг каттайд ўртасидаги чемпионга қарши терма команда номидан 15 ешли Мая Чибурданидзэ ўйнайдиган бўлди. Дастлаб меҳмон ўз нафосини ерга "текканидан" бироз ижирганди ҳам. Ноилж шахмат столига ўтирди. Кутилмаганда Чибурданидзэ 4 партиянинг ҳаммасида ютиб чиқди. Бунисига нима дейсиз?!

Юқориди мен ҳассос табиатнинг яратувчилик борасидаги ноёб қудратини эсга олганим. Мана бу ерда эса табиат био қилган ақлу эсҳ ҳаракатининг чексиз ривожланишини таърифлашга сўз ҳам, икмон ҳам тополмай қолдим. Мая Чибурданидзэ ҳалигача 15 ешгача болаларча шахмат ўйнаганлигини эътироф этади. Демак у, боланинг ақли, дунёқарashi билан катта-катта ешдаги чемпионларини ҳам роса қийнаган экан.

Маянинг "СССР — Югославия" шахматчилари учрашувидаги улкан ғалабасини ўзидан 5-6 баробар катта келадиган донни кўтариб кетаётган чумолининг меҳнатига ўхшатгим келади. Чумолининг мақсади битта: қандай бўлмасин ўлжани, яъни орқалар бораётган донни тезроқ манзилга етказиш. Навбатдаги ғалда у эҳтимол, боғидан ҳам катта нарсани кўтаришга тўғри келади. Балки вазида кичик бўлган донни кўтаради. Би-

роқ Чибурданидзенинг ҳаракати борган сари тобора юқори пороналарда забт этишдан иборат бўлди. У 13 ешда халқро мусобақаларда ном чиқарди. 17 ешда жаҳоннинг олтинчи чемпиони бўлди. Бошқароқ қилиб таърифлайдиган бўлсак, ҳалиги, ўзидан катта донни ҳеч бир қийинчиликсиз кўтара оладиган чумолилар сони ер юзида миллион-миллион. Маяга ўхшаган ўткир заковатли аёллар эса ер юзида санокчи.

Аслини олганда, Мая Чибурданидзенинг жаҳон чемпионлиги учун Нона Гаприндашвили билан бўлажак баҳси шахмат ихлосмандларининг назарида эсда қоладиган янгилик яратилишига улкан имконият туғдирмади. 16 йилдан бунен чемпионлик тожини ҳеч кимга бермасдан ўз йўлида дадил одимлаётган Нона Гаприндашвили олдида 17 ешли қизча нима деган гап?! Орадаги мана шу фарқ Нонага ортиқча қувват ҳамда руҳий ишонч бахш этиб турарди. Унга қарама-қарши "Тиш қайрашга" ўтирган, жаҳон чемпионлигидан умидвор Чибурданидзэ эса ўша пайтда бутунлай бошқа кайфиятда эди...

Ниҳоят, тож даъвоғари билан жаҳон чемпиони ўртасида кескин "жанг" бошланди. Биринчи 37 ешда, иккинчиси эса 17 ешда.

Нона Гаприндашвили Мая Чибурданидзэ билан шахмат столида учрашуга қадар тўрт бор мамлакат чемпионлигига эришганди. Уч марта Европа чемпионлари кубогини қўлга киритиб, жаҳон олимпиадаларидаги зафарлари учун 10 та олтин медал олганди. Шунингдек, 16 йилдан бунен жаҳон чемпионлигини ҳеч кимга бермай келетганди. У 1962 йил 21 ешда ушбу тожни олишга муваффақ бўлганди. Хуллас, тож курашининг 17-бор ўтказилишида унинг ақл-заковати панд берди. Мая Чибурданидзэ бу мусобақада саккиз ярим-у олти ярим ҳисобда голиб чиқди. Бутун дунедagi матбуот, радио, телевидение жаҳоннинг 17 ешли янги чемпиони тўғрисида тинимсиз хабарлар тарқатаётганда собиқ чемпион Нона Гаприндашвили аламиндан кўз ешларини тиемасди.

... Мая Чибурданидзэ... Кутаиси шаҳар Чехов кўчасида ишоччи аграном Григорий Чибурданидзэ келиб-келиб бир кунни оналасидаги тўртинчи фарзандининг шахмат бўйича дуне чемпиони бўлишини тушида ҳам кўрмаганди. Шундай бўлсада у қизи Маядан кўп нарсга кутаётганди. Таъғри унинг орзу умидларини кўп қатори ўз инобатидан четда қолдирмади.

Нормурод МУСОМОВ
Факт ва рақамларни тўлшана "19 чемпион" китобдан фойдаланилди

МАНЗИЛИМИЗ:

700078, Мустақиллик майдон, 5-бино. 3-қават

Телефон: 39-43-95

Икром ИСКАНДАР навбатчилик қилди

Обуна индекси - 64654

Рўйхатга олиш №33

Буюртма №Г-0031. 23566 нусхада чоп этилди. Офсет усулида босилди. Формати А-3, ҳажми, 2 босма табоқ.

ТАҲРИРИЯТ

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси болалар жамғармаси ва Халқаро "Соғлом авлод учун" хайрия жамғармаси

Газетамиз ҳомийси Ўзбекистон Республикаси Болалар жамғармасининг "Чинор" илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Таҳририят келган хатларга ёзма жавоб қайтармайди. Шунингдек, фуқаролар билан ташкилотлар ўртасида воситачилик ҳам қилмайди. Газетамиздан олинган маълумотлар "Оила ва жамият"дан деб кўрсатилиши шарт